Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.

Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birourĭ de anunciurĭ: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Dannebor*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*; în Bucurescĭ: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.

Preţul inserţiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta" iese în fiă-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-riĭ de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-riĭ de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.

Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 43. Braşov, Sâmbătă, 24 Februarie (7 Martie) 1896.

Condeiul simbriaş.

VII.

Décă este revoltător a vedé, cum Ioan Slavicĭ cu „Tribuniştiĭ" séĭ se laudă, că numai eĭ au fost şi sunt adevĕraţiĭ depositarĭ şi păzitorĭ ai tradiţiunilor dinastice ale poporului român din Ardeal, denunţând tot-odată pe toţĭ ceilalţĭ ca anti-dinasticĭ*), atuncĭ nu mai puţin revoltător este a privi, cum Slavicĭ se presentă înaintea „mulţimeĭ" neprincepĕtóre ca copil de ţiţă al rĕposatului Mitropolit Şaguna, voind a-şĭ acoperi cu politica acestuia netrebniciile condeiului sĕu venal, şi cum alérgă el după umbrele luĭ Kogălniceanu şi Ión Brătianu, închinându-se lor şi invocându-le, ca sĕ pledeze în favórea nemernicei cause, ce-o representă adĭ tovărăşia luĭ bancrotă.

Nu scim, décă Mitropolitul Şaguna a vĕdut cândva în viaţa sa pe Ioan a luĭ Sêrbu-cojocarul din Şiria, dér décă l'ar fi şi zărit vr'odată undeva, cum ar fi fost cu putinţă sĕ-l bage în sémă, când Slavicĭ însu-şĭ recunósce, că încă şi dece anĭ după mórtea luĭ Şaguna, dênsul şi cu prietinii séĭ „erau ómenĭ nebăgaţĭ de nimenĭ în sémă"? (pag. 21).

Dér acest om, care pretinde, că a crescut la şcóla Mitropolitului Andreiu, datu-şi-a măcar silinţa de a studia activitatea politică a acestui archiereu? Am vĕdut, cum confundă faptele luĭ dela 1865 cu cele dela 1867 şi cum din tóte nu înţelege nimic.

Dér peste „şcóla luĭ Şaguna" Slavicĭ trece mai iute, căcĭ pe el îl preocupă mai mult legăturile, ce dice, că le avea la Bucurescĭ şi „posiţiunile" şi lefurile, ce-i erau „asigurate" acolo, aci de cătră uniĭ, aci de cătră alţiĭ dintre „binevoitoriĭ" séĭ.

Sunt mişcătóre scenele, ce ni-le istorisesce: cum „într'o bună dimineţă" — „domnul" Mihail Kogălniceanu („marele" literat titulézá şi pe rĕposatul cu „domnul") „l'a poftit la dejun", ér câtva timp în urmă Ión Brătianu „i a trimis vorbă, că doresce sĕ-l ‚vadă", ambiĭ „cu scop de a-l *mustra*, pentru-că tace înţelegerea între fraţĭ peste putinţă"; şi cum „*ca sĕ se apere*", Slavicĭ li-a esplicat, că el cu prietenii séĭ se află „în concordanţă cu sentimentul comun al poporuluĭ", şi astfel „i-a câştigat cu totul".

Kogălniceanu — ne spune dênsul — a devenit de atuncĭ cel mai zelos dintre cetitoriĭ „Tribuneĭ", ér despre Ioan Brătianu scrie:

„De aicĭ înainte lucrarea nóstră era una dintre bucuriile bĕtrâneţelor luĭ Ioan Brătianu, éră noi, **cei ce mai înainte nu-l cunosceam**, *decât după cum duşmanii luĭ ni-l presentau*, am intrat în rêndurile celor mai *călduroşĭ admiratorĭ ai luĭ*". (pag. 35.)

Apoi ce „literat român" e Ioan Slavicĭ, care între 1884—1886 *n'a cunoscut din scrierĭ şi fapte* pe bărbaţiĭ istoricĭ ai Românilor: *Brătienii, Kogălnicenii, Câmpinenii şi alţiĭ?*

Şépte anĭ şi mai bine după victoriile armateĭ române dela Griviţa şi Plevna, ce s'au sĕvêrşit cu conlucrarea luĭ Ioan Brătianu, care a stat atuncĭ în fruntea guvernuluĭ român, Ioan Slavicĭ cu „Tribuniştiĭ" séĭ nu cunosceau pe acest însemnat bărbat de stat al Româniеĭ, decât „după cum duşmanii luĭ li-l presentau" şi a trebuit ca însu-şĭ Brătianu sĕ chieme mai întâiŭ la sine pe directorul „Tribuneĭ" Slavicĭ şi sĕ-l mustre, pentru ca eĭ sĕ'l cunóscă şi sĕ'l admire!

Ba mai mult. Slavicĭ şi compania ne dovedesc în broşura lor aprópe pe fiă-care pagină, că nu cunosc şi nu vor sĕ cunóscă nicĭ pe ómenii istoricĭ ai Românilor ciscarpatinĭ, nicĭ pe bărbaţiĭ fruntaşĭ ai acestora din generaţia mai vechiă încă în viĕţă „*decât numai după cum duşmanii lor îi presentézá*".

Şi aceştĭ ómenĭ au neruşinarea de a se afişa ca „ceĭ aleşĭ" în sînul poporuluĭ român ardelean, şi a afirma, că eĭ ne au învĕţat pe noĭ Ardelenii sĕ simţim, sĕ scriem românesce*) şi „sĕ avem credinţă în viitorul frumos al neamuluĭ românesc".

Nu scim ce ideă îşĭ va fi făcut rĕposatul Ioan Brătianu despre „concordanţa", în care s'afla publicistul I. Slavicĭ „cu sentimentul comun al poporuluĭ român ardelean", când a cetit în „Tribuna" dela 1865, că abonaţiĭ eĭ au refusat fóia, pentru-că Slavicĭ a apĕrat întrînsa cunoscuta espulsare a celor 6 Românĭ ardelenĭ din România, dér de sigur că în inima sa a detestat acel condeiu, care a avut trista îndrăsnélă a lăuda acea mĕsură în mijlocul poporuluĭ ardelenesc. A ne îndoi în acésta, ar însemna a trage la îndoiélă sentimentele nobile şi generóse ale marelui patriot român, care a declarat atuncĭ în audul ţĕriĭ, că numai cu inima sfăşiată s'a decis a subscrie decretele de espulsare.

A trebuit dér sĕ se revolte simţul românesc în Ioan Brătianu ca şi în Mihail Kogălniceanu, ca şi în toţĭ Românii de inimă, dela noi şi de dincolo de Carpaţĭ, când au înţeles, că Slavicĭ se bucură în „Tribuna", împreună cu duşmanii neamuluĭ nostru, de ceea ce s'a petrecut, scriind că Românii ardelenĭ pribegĭ din România „sunt *irredentiştĭ*, carĭ se ridică contra ordinei legal stabilite", că „bóla socială a irredentismuluĭ a cuprins inimile junimeĭ române" şi că „Tribuna" abia mai birue cu ceĭ, carĭ vor sĕ „compromită buna reputaţiune a poporuluĭ român" pentru a căror combatere a luat „*angajamente*". („Tribuna nr. 285 din 1885).

Incât pentru Mihail Kogălniceanu, care precum bine scim, a luat cea mai hotărîtă posiţiune în contra mĕsureĭ de espulsare, este lucru cunoscut şi cert, că el de atuncĭ a făcut cruce peste Slavicĭ şi intimiĭ séĭ carĭ se degradaseră la rolul de denunţianţĭ perverşĭ.

Dér sĕ vedem, ce scrie adĭ în broşura „Tribuna şi Tribuniştiĭ", acelaş condeiŭ:

„.... *Urzitoriĭ* „*solidarităţiĭ*" (dela noi din Ardeal) încuragiau „*irredenta*" (din România) pentru ca sĕ sperie pe Austria, ér *guvernul ungar avea agenţiĭ luĭ secreţĭ printre iredentiştĭ*, pentru ca sĕ pótă provoca manifestaţiunĭ compromiţĕtóre pentru Românĭ, când ar avea trebuinţă de ele". (pag. 23).

Aicĭ Slavicĭ denunţă organul nostru, care a combătut alăturĭ cu Mihail Kogălniceanu espulsările Ardelenilor din România şi denunţă totodată pe toţĭ, carĭ au urzit solidaritatea nóstră naţională înaugurată la conferenţa din 1881. El mai face şi o impertinentă insinuare indirectă la adresa Românilor *naţionalişti*.

Inchipuiţi-vĕ acum, ce ar dice mariĭ bărbaţĭ carĭ au condus destinele neamuluĭ românesc aicĭ la noi precum şi în România în veacul de renascere décă ar eşi din morment şi ar vedé din ce isvor se hrănesce tovărăşia, care se afişézá adĭ în regatul român, ca representantă „autorisată" a causeĭ Românilor asupriţĭ dintre Tisa şi Carpaţĭ!

*) „Crescuţĭ la şcóla Mitropolitului Andreiu noi ...am ajuns sĕ ne facem un fel de religiune din tradiţiunile dinastice ale poporuluĭ, din care am eşit. Trăiam însĕ în *continuă atingere* cu ómenĭ, carĭ luau acéstă *religiune* a nóstră drept o *aberaţiune*. („Tribuna şi Tribuniştiĭ" pag. 20).

*) Poporul (ardelean), era cuprins de insufleţire, când a vĕdut, că (în „Tribuna") *se póte scrie în românesce şi aşa ca el se înţelégă cele scrise*" (pag. 33).

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

„Sórele la Bucuresci răsare"...

De unde şi până unde d-l Slavicĭ a ajuns sĕ fiă şi astronom. In „Tribuna şi Tribuniştiĭ" séĭ, arată orbilor din Munţiĭ apusenĭ, că „sórele pentru toţĭ Românii la Bucurescĭ rĕsare".

In urma acestei invenţiunĭ astronomice, d-l Slavicĭ se plânge, că descoperirea sa „mulţĭ duşmanĭ i-a creat şi pe mulţĭ i-a speriat".

Bre frate! Eu sciam pe d-l Slavicĭ etnograf în serviciul editoruluĭ Prochaska din Viena şi Teschen, care l'a plătit cu 2000—3000 de florinĭ spre a se întrece cu Hunfalvy în a batjocori pe Românĭ, dér că la bĕtrâneţe „între multele sale ocupaţiunĭ" sĕ se mai ocupe şi cu astronomia, n'aşĭ fi credut odată cu capul, mĕĭ fraţilor Românĭ!

Slavicĭ junimist.

Intre aniĭ 1868—1873 o pleiadă de tinerĭ românĭ din tóte ţĕrile române se aflau la studiĭ în Viena.— Cam pe atuncĭ criticele d-luĭ Maiorescu contra şcóleĭ luĭ Bărnuţiŭ erau la ordinea dileĭ. Discuţiunile erau înfocate: uniĭ erau Bărnuţiştĭ şi alţiĭ Maiorescanĭ; ér Slavicĭ spre a eşi la ivélă fácea pe stegarul Maiorescanilor, scriind în „Convorbirile literare" câte verdĭ şi uscate:

Dignus, dignus est intrare
Slavicĭ la „Convorbirĭ literare";

Aşa dicea pe atuncĭ învĕţatul nostru, Bogdan Petriceicu Haşdĕu. Luĭ Slavicĭ însĕ puţin îĭ păsa, el, ca om îmbĕtrânit fără vreme, *chilipir* séu *căpĕtuială* căuta.

Pe la anul 1875, d-l Slavicĭ luându-şĭ indicile de înscrierĭ, că „a urmat patru anĭ de dile la facultatea de drept", bine înţeles, fără esamene, a plecat din Viena şi „Junimiştiĭ", pe atuncĭ la putere, l'au numit profesor de filosofie la liceul Mateiŭ Basarab din Bucurescĭ, mai dându-i pe de-asupra şi nescai-va bănişorĭ spre a călĕtori pintre Românĭ în scop de a aduna datele necesare luĭ Prochaska.

D-l Slavicĭ, dascăl fórte conscienţios, le-a şi adunat din Robert Rössler, Lorenz Diesenbach, I. K. Schüller, Keleti, Hunfalvi şi alţĭ autorĭ adversarĭ ai Românilor, susţinênd alăturea cu eĭ în cartea luĭ Prochaska, „că pe timpul aşedăriĭ Saşilor în Transilvania, Românii n'ar fi avut locuinţe stabile la şesurĭ":

„Es ist jedoch nicht wahrscheinlich dass die Rumänen in *ungedeckten* gegenden schon zu dieser Zeit bleibende Wohnsitze hatten".

Tot „Junimiştiĭ", décă îmĭ aduc bine aminte, l'au adus şi în 1890 séu 1889 dela „Tribuna", încredinţându-i din nou catedra de Istoriă dela „Asil" şi numindu-l şi inspector de studiĭ bine retribuit pentru ambele aceste două funcţiunĭ, mai ocupând în acelaşĭ timp şi un loc la Academia română pentru întocmirea documentelor istorice ale nemuritorului Eudoxiu Hurmuzaki. —

Şi tóte acestea „multe ale sale ocupaţiunĭ" credeţĭ că puţin îĭ produceau?

Aşa! Câţĭ tinerĭ de ai noştri cu titlurĭ academice n'ar dori sĕ li-se dee măcar una din aceste „multe ocupaţiunĭ"!

Istoricul Slavicĭ şi autonomia Transilvaniei.

Slavicĭ se laudă pe sine în „Tribuna şi Tribuniştiĭ" séĭ, că încă ca „băiĕtandru" în aniĭ 1867—1875, el conducea politica „Telegrafului Român", organ oficial al Archidiecesei greco-orientale române din Transilvania.

Fórte bine! Acum înţeleg, de ce era „Telegraful Român" d'atuncĭ aşa de prost redactat!

In vremea aceea, Slavicĭ se plângea cătră Prochaska, că „*naţionaliştiĭ* séu *pasiviştiĭ*" transilvănenĭ prea erau zeloşĭ, prea se încredeau în puterea de viĕţă a poporuluĭ român şi că nu erau capabilĭ sĕ formuleze aspiraţiunile acestuĭ popor.

„Românuluĭ puţin îĭ pasă, — dice Slavicĭ-Prochaska, — décă Transilvania e autonomă séu décă e unită cu Ungaria şi tot aşa de puţin îĭ pasă, décă la Pesta e un Impĕrat séu numai un Rege.

„Românul pretutindenea nu vede de-

Prigonirea „partidei poporale“.

Reproducem mai jos un mic estras din lanţul nesfîrşit al abusurilor şi volniciilor electorale, ce s'au sĕvêrşit în detrimentul „partidei poporale“ cu ocasia alegerilor suplementare din Februarie pentru congregaţiunea comitatului Trencin.

E revoltător, cum se calcă în ţéra acésta legea şi cum se răpesce dreptul cetăţénului de către înşi-şĭ comisarii puterei publice. Un guvern, care toleréză astfel de lucrurĭ, *e mai rĕu* — ḑice „Alkotmány, — *decât un găzduitor de hoţĭ* şi în orĭ-ce stat cinstit un astfel de guvern e luat de pe băncile ministeriale şi aruncat pe banca acusaţilor. Blăstĕmat parlament este acela, ḑice organul catolic, care nu ia mĕsurĭ pentru vindecarea şi pedepsirea acestor crime, carĭ duc la rĕsturnarea orĭ cărui drept constituţional al poporului.

Chiar şi „Bud. Hirl.“, duşman inverşunat al „partideĭ poporale“, e scandalisat de cele întêmplate la Trencin, unde alegĕtorii sunt în cea mai mare parte Slovacĭ. Ĕtă câte-va din datele comunicate de „Alkotmány“ şi „Bud. Hirl.“:

Alegerea de membri pentru congregaţiune în cercul Rovnei, din comitatul Trencin, ce se făcuse astă-tómnă şi cu care ocasiune „partida poporală“ raportà o strălucită învingere, a fost nimicită fără nicĭ o causă, ér în 27 Februarie n. s'a făcut alegere nouă. Cu ocasiunea acésta haita funcţionarilor a dat năvală asupra cetăţenilor alegĕtorĭ cu ne mai pomenite siluirĭ şi ameninţărĭ, ca sĕ voteze pentru candidaţii „partidei liberale“. Cârcĭumarilor creştinĭ *li-s'a luat dreptul de-a mai vinde beuturĭ*, ér micii neguţătorĭ şi vênḑĕtorĭ de tutun au fost advertisaţĭ *în scris pe cale oficială, că vor fi despoiaţĭ de pânea de tóte ḑilele*, luându-li-se licenţa de-a vinde, *décă nu vor vota pentru candidaţii partidei „liberale“*. Aceia însĕ, carĭ îşĭ câştigă pânea în ţĕrĭ străine, au fost încunosciinţaţĭ, că *nu vor căpĕta paşapórte, décă nu vor vota pentru aceia, pe carĭ îi voesce stăpânirea“*.

Resultatul acestor abusurĭ şi presiunĭ a fost, că marea majoritate a partidei „poporale“ a devenit minoritate. Când se lăţi în comună scirea acésta, aderenţii „partidei poporale“ se înverşiunară atât de mult, încât la urmă *se iscà bătaiă*, al căreia resultat fù *bombardarea ferestrilor notarului şi cârcĭumarilor din comună*. S'ar fi întêmplat de sigur mai mult, décă n'ar fi fost adusă în ajutor miliţia.

Mult a contribuit la înverşiunarea poporului şi faptul, că în comuna învecinată Dlhepol un *cârciumar jidan* a comis nu de mult un atentat în timp de nópte asupra capelanului romano-catolic de-acolo, pe care *l'a trântit la pămênt şi l'a batut cu bâta peste cap*, aşa că bietul preot catolic abia a putut scăpa cu viéţa. De-atuncĭ inverşiunarea poporului creştin din acel ţinut faţă de Jidanĭ şi de protectorii lor dela putere s'a potenţat în aşa mĕsură, că n'a lipsit decât un pas până la isbucnirea în revoltă.

Acum s'au început cercetărĭ în causă. Cete întregĭ de locuitorĭ din Rovne sunt duşĭ la temniţă.

*

Un cas fórte caracteristic s'a petrecut şi cu plebanul catolic Badik József din Ukalite, care încă în luna lui Octomvre a ţinut o predică în biserică, în care, în vederea apropiatelor alegerĭ comitatense a arătat, „ce însuşirĭ trebue sĕ aibă un individ, pentru ca sĕ pótă vota un catolic în favorul lui“. Un gendarm a făcut pentru acésta arătare contra lui şi la 23 Ianuarie c. ĕtă că un jude de tribunal din Trencin sosesce în comună, întră în cârcĭuma Jidanului Feuermann şi acolo citéză pe preotul catolic şi mai mulţĭ martorĭ, ca sĕ-le ia interogatoriul. Preotul rĕspunse, că el la cârcĭuma Jidanului nu va merge. A fost citat apoi la Trencin, unde preotul a cerut dela judele investigator, ca gendarmul, care l'a denunţat, *sĕ reciteze întréga lui predică, ér nu numai pasagii singuratice.* Altfel *nu póte sta de vorbă în materia acésta.*

*

In Bistrita vechiă, comit. Trencin, cu ocasiunea alegerei suplimentare de membri pentru congregaţiune, întêmplată în 29 Februarie, candidaţii „partidei poporale“ au căpĕtat 500 voturĭ, candidaţii „liberalĭ“ abia au căpĕtat 30—40 voturĭ de pe la Jidanĭ. Cu tóte astea au fost declaraţĭ de aleşi candidaţii „liberalĭ“!

*

In cercul Kisuca-Ujhely a reeşit la alegerile din Noemvre a. tr. „partida poporală“ cu 207 voturĭ contra 43 voturĭ, câte a primit partida „liberală“. Pentru acest fapt atât fisolgăbireul, cât şi solgăbirĕul cercului au fost ca pedépsă puşĭ în pensiă, ér în locul lor s'au uumit alţĭ doi, sub a căror conducere s'a ordonat alegere nouă. Resultatul a fost, că acum „partida poporală“ a reesit cu o majoritate numai de 4 voturĭ. Noul fisolgăbirĕu şi solgăbirĕu însĕ nu sunt de vină pentru acésta, căci au făcut tot ce au putut: au cutrierat întreg cercul şi pe locuitorĭ i-au ameninţat cu amende şi închisorĭ sub diferite pretexte décă nu vor vota pentru candidaţii stăpânirei. In ḑiua alegerei 14 gendarmĭ au făcut tot posibilul. în favorul „liberalilor“. La urmă însĕ totuşĭ catolicii au învins.

*

In cercul Radoca au învins „liberalii“, deóre-ce cei ce voiau sĕ voteze pentru candidaţii „partidei poporale“ au fost respinşĭ dela urnă, aşa că dintre 200 alegĕtorĭ, abia 108 au fost admişĭ la vot, dér şi dintre aceştia mulţĭ au votat pentru candidaţii „partidei poporale“. Poporul s'a depărtat înjurând pe „domnii“ şi pe „Jidanii“, carĭ „îi fură“ şi „îi înşélă“ etc. etc.

CRONICA POLITICĂ.

— 23 Februarie.

Ḑiarele din Budapesta anunţă, că ministrul-preşedinte *Banffy* a convocat pe ḑiua de 26 c. o **conferenţă confidenţială a deputaţilor sêrbescĭ**, la care conferenţă vor lua parte şi alte notabilităţĭ, sêrbescĭ precum şi patriarcul *Brankovicĭ* şi banul *Khuen-Hedervary*. Obiectul, asupra căruia se va desbate la acea conferenţă, va fi convocarea *congresului* bisericesc sêrbesc şi tot-odată ordinea şi modul, în care vor fi de discutat obiectele din programul congresului. Va sĕ ḑică acésta însémnă controlă şi supraveghiare directă din partea guvernului ungar!

*

Alaltă-erĭ a avut loc în Nizza **întêlnirea între Faure şi Ţarewicĭ.** Acesta sosi în gara dela Nizza la 5 óre p. m. însoţit de ducii de *Oldenburg* şi *Leuchtenberg* şi fù întêmpinat de adjutantul preşedintelui Faure de autorităţĭ, diferiţĭ dignitarĭ precum şi de un public fórte numĕros. Dela gară principii, însoţiţĭ de un despărţămênt de gendarmĭ şi de două escadróne de cuirasierĭ, plecară în trăsurĭ spre oraş, care era splendid decorat. Mulţimea striga necontenit *„Vive la France!“* şi *„Vive la Russie!“* Damele aruncau de prin balcóne florĭ asupra Ţareviciului, care saluta şi mulţămea în tóte părţile. In fine trăsurile ajunseră la prefectură unde Ţareviciul fù primit de preşedintele Faure, în sala cea mare a palatului. Fauere era încungiurat de ministri, de generalitate şi alţĭ dignitarĭ. După presentările reciproce rĕmase Ţareviciul timp cam de 20 minute singur cu Faure şi cu miniştri *Bourgeois* şi *Lockroy*. După aceea Ţareviciul îşĭ luà rĕmas bun, şi între acelea-şĭ ovaţiunĭ plecà îndĕrĕt spre gară. Tot în aceea-şĭ ḑi se sĕvêrşi cu mare pompă desvălirea monumentului ridicat în amintirea *împreunărei Nizzei cu Francia* înainte cu 100 anĭ.

Desastrul Italienilor.

Desastrul, pe care l'a suferit armata italiană în Africa, este *cu mult mai serios*, de cât cum se anunţase la început. Lupta înverşunată cu Şoanii, întêmplată Sâmbăta trecută, s'a finit cu *totala nimicire a trupelor italiene*. Se confirmă *mórtea generalilor Dabormida şi Albertone*, precum şi a locotenentului-colonel *Galliano*, până când generalul *Arimondi* pare a fi scăpat cu viéţa.

Italienii au pierdut *3000 de soldaţĭ şi 53 tunurĭ*. Au căḑut o mulţime de oficerĭ, şi o mare parte din armata italiană zace *prinsă* în mânile Şoanilor.

După cum anunţă diarele italiane, consiliul ministerial a hotărît sĕ dimisioneze, şi *„Agenţia Stefani“* deja afirmă, că *Crispi a pus alaltăerĭ séra în mânile regelui Umberto dimisiunea cabinetului.*

Printr'un decret regal dela 22 Faur este *numit* generalul *Baldissera comandant* al trupelor italiane din Africa şi este învestit cu tóte credinţionalele civile şi militare. Alt decret regal dela 3 c. *ridică* pe generalul *Baratieri* din funcţiunile sale ca guvernor al Eryträii, tot-odată Baratieri este pus în disponibilitate şi va fi tras *înaintea tribunalului de rĕsboiu.*

Generalul Baldissera a sosit alaltăerĭ în *Massanah* şi a luat comanda asupra trupelor precum şi frânele guvernului civil.

„Italic Militare“ anunţă că *Menelik*, conducĕtorul Şoanilor, deja s'a încoronat ca *rege al Abessiniei*, şi *„Köl. Ztg.“* afirmă, că acum şi *Dervişii* vor pleca *contra Italienilor*. In casul acesta Italia va pierde tot ce a câştigat dela 1889 încóce, şi pentru continuarea rĕsboiului va avé necesitate de 400 milióne francĭ.

In multe oraşe din Italia s'au înscenat *demonstraţiunĭ* contra politicei coloniale şi în mai multe locurĭ a trebuit sĕ intervină miliţiă.

Cu tóte că cercurile politice şi unele ḑiare din Austro-Ungaria şi din Germania se încércă a combate temerile, carĭ s'au ivit în statele triplei alianţe cu privire la catastrofa dela Adua totuşĭ se ridică multe vocĭ, între carĭ şi organul lui Bismark *„Neueste Nachrichten“*, carĭ afirmă, că evenimentele din Abissinia vor avé o influinţă adêncă asupra posiţiunei Italiei în Europa. O slăbire şi mai mare a Italiei aduce cu sine *neputinţa ei de-a mai rĕmâné în tripla alianţă*, împrejurarea acésta va face, ca centrul de gravitate a combinaţiunei triplei alianţe sĕ fiă permutat spre Ost.

SCIRILE ḐILEI.

— 23 Februarie.

Reuniunea română de cântărĭ din Braşov invită la convenirea colegială pe care o va arangia mâne Sâmbătă, în 24 Februarie st. v. 1896, în sala Otelului „Central Nr. 1“. Inceputul la 8 óre séra precis. Fumatul în decursul Producţiunei este oprit. Programa: 1) „Treceam pe sub pomĭ“, cor mixt, de Rheinberger; 2) „Sub feréstra mândrei mele“, cor mixt, de G. Dima; 3) „El Zorab“, poesie, de G. Coşbuc, declamaţiune; 4) „Bradule voinicule“, cor mixt, de M. Hauptmann; 5) „Cântec păstoresc“, cor mixt, de Mendelssohn B; 6) „Stosachi“, monolog comic; 7) „Ce facĭ Ioano“, cor mixt, de G. Dima; 8) „In codru“, cor mixt, de Attenhofer.

—o—

„Amploiat maghiarofag“. Sub acest titlu „Magyar Hirlap“ publică următórele: Un agent cu numele Alexandru Schönfeld, care deja de vre-o 52 de anĭ locuesce în Budapesta, şi care încă nicĭ până astăḑĭ nu scie vorbi unguresce, nu de mult se duse la posta de pe piaţa „Iosif“ din Pesta, ca sĕ espedeze două asemnaţiunĭ. Funcţionarul dela postă neavênd sĕ-i dea înapoi 30 cr. dintr'un floren îi ḑise sĕ vină după amiaḑĭ la 1 óră şi atuncĭ îşĭ va primi banii. Funcţionarul se înţelege i-a vorbit unguresce. Schönfeld însĕ îi ḑise nemţesce: *„Sie müssen mit mir deutsch sprechen. Es ist sehr traurig wen man in einen Amt nicht deutsch sprechen kann!“* (D-ta trebue sĕ vorbescĭ cu mine nemţesce. E fórte trist, când într'un oficiu nu scie cineva vorbi nemţesce). Funcţionarul însĕ n'a voit sĕ vorbéscă nemţesc. Atuncĭ Schönfeld îi strigà înfuriat: *„Das sind ungarische Beamten, behalten einem das Geld!“* (Astfel sunt funcţionarii maghiarĭ, îi opresc omului banii), Direcţiunea postală la acusat acum pe agent pentru delictul calumniei comisă pe cale publică.

—o—

---

cât pe Impĕratul şi in definitiv, *autonomiştii transilvanĭ* mai sunt conduşĭ şi de idea de a *copleşi* cu timpul minoritatea maghiară-saxonă din acéstă ţéră“.

Iată convingerile politice ale lui Slavicĭ în privinţa autonomiei Transilvaniei şi nepriceput Român trebue sĕ fiă acela, care îl mai ia în serios pe acest *secundus* Moldoványi Gherghelyi.

Slavicĭ şi Blăşenii.

Cu privire la vechia şcólă dela Blaşiu, dascălul Slavicĭ aiuresce şi ajunge în *delir*, când, la pag. 232 din Prochaska, îşĭ vérsă veninul asupra Blăşenilor ḑicênd:

„Şovinismul şcólei dela Blaşiŭ convenea Românilor din Transilvania şi Ungaria, care a altuit în inima lor spiritul maghiar. Din acest şovinism a urmat apoi pe la anul 1860 o mare activitate literară desvoltată de acéstă şcólă, care scria într'o limbă neînţelésă, cu inspiraţiunĭ şi impresiunĭ desgustătóre şi cu o **absolută lipsă de iubire pentru adevĕr**“.

Unde sunteţĭ? Unde sunteţĭ? Voi, măreţe umbre: Şincai, Petru Maior, Cichindeal, Sam. Vulcan, Maiorescu, Tim. Cipariu, Bărnuţiŭ, Bariţiŭ, Papiu Ilarian, Laurian, Aron Florian, Pumnul, Popasu, Andreiŭ şi Iacob Mureşianu, Hodoş etc. ca sĕ vedeţĭ aberaţiunile acestui dascăl rĕspândite în Germania, că voi aţĭ fi propagat minciuna, că voi aţĭ pocit limba şi că voi aţĭ întrodus la Românĭ spiritul maghiar?!!

Slavicĭ dascăl.

D-l Slavicĭ, după ce „a urmat patru anĭ la facultatea de drept din Viena“, a învĕţat sĕ facă de minune pe dascălul în ţéra românéscă.

In acésta a sa calitate, pe care o păstréză până acum în *„ticnă“* la Măgurele, a scris multe şi de tóte: Novele fórte frumóse şi mult cetite, ce-i drept, studii etnografice próste şi netrebnice, piese teatrale căḑute pe scena teatrului naţional, cărţĭ didactice, studii comerciale şi financiare = „Soll und Haben“, care supĕră mult pe Iţig Şloim, pentru-că i-a luat meşteşugul, şi in fine studii politice „Tribuna şi Tribuniştii“, în care cochetéză ca o femeie: *demimonde* cu baronul Banffy şi *dăscălesce* amar pe bĕtrânul Raţiu, Doctor în drept şi în sciinţele de stat.

Pentru constatarea destoiniciei acestui dascăl autorisat, fie în materiă de pedagogiă pură, fie în materiă de economiă politică mixtă, n'avem decât sĕ rĕsfoim „Tribuna şi Tribuniştii“, unde la pagina 40, d-l Slavicĭ singur îşĭ subscrie certificatul de cualificaţiune dăscălicéscă:

„Cea mai mare mulţumire a vieţii mele, — *nota-bene* a lui Slavicĭ, — e sĕ stau în şcólă, deşi n'am fost pregătit pentru cariera de învĕţător şi astfel, ca om **lipsit de cuvenita calificaţiune**, nicĭ nu pot sĕ fac parte din **corpul didactic**“.

No ke tare-i minunat aiest dascăl Slavicĭ!

Onea Smântână,
supraveghetor de ordine
alias
bóktĕr = (Wächter) din Tibru.

Nevasta ministrului-preşedinte Banffy. „Wiener Deutsche Montags-Zeitung“ anunţă, că nevasta baronului Banffy, ministrul-preşedinte unguresc, va pleca în curênd la Italia, unde va sta timp de 6 lunĭ, va sĕ dică *la serbările mileniului ca nu va lua parte.* Causa este a se căuta în declaraţiunea mai multor dame maghiare de rang înalt, că *alăturĭ cu soţia baronului Banffy, ele nu vor lua parte la serbările milenare.* Amintita fóiă vienesă se feresce a da esplicărĭ mai amĕnunţite pe cuvênt, că ar trebui în acest cas sĕ zgândărescă împrejurărĭ strict familiare!!!

—o—

Soţia lui Mac-Mahon. In Paris se vorbesce despre o căsătoria, ce are sĕ se întêmple în curênd şi care e interesantă din două puncte de vedere: de-o parte pentru-că mirésa se trage din familiă regéscă, ér mirele e numai feciorul unui general; de altă parte pentru-că mirésa e membră a familiei regescĭ din Francia, ér mirele un soldat de pe timpul împĕrăţiei lui Napoleon. Căsĕtoria se dice, că are sĕ se întêmple între princesa *Margareta*, fiica prinţului de Chartres şi între *Mac-Mahon*, fiul ducelui de Magenta, mareşalul lui Napoleon III.

—o—

Un foc mare a erupt alaltă-erĭ nóptea în minele din Kattowitz, Silesia de nord. Până acum au fost scoşĭ *31 morţĭ*, şi se crede, că mai zac în mine 30 de nenorociţĭ.

Apropiare între dinastiile Obrenovici şi Petrovici.

Se scie că între dinastia Obrenovicĭ, care ocupă tronul *Sêrbiei*, şi dinastia Petrovicĭ, care domnesce în *Montenegro*, esistă de mult o mare rĕcélă, care din timp în timp trecea chiar şi în duşmăniă, cu tóte că ambele dinastii sunt de origine sêrbéscă. Causa rĕcelei şi a duşmăniilor a fost mai ales frica Obrenovicilor, că Petrovicii conspiră necontenit contra lor, şi la o ocasiune bine dată îi vor rĕsturna de pe tron.

Radicalii sêrbĭ s'au nisuit din tóte puterile sĕ nutréscă certele şi neînţelegerile dintre cele două dinastii amintite deóre-ce ei sciau, că la cas décă dinastiile se vor împăca atuncĭ ei, radicalii, sunt nimiciţĭ şi nu-şĭ pot realisa un punct principal din program, că adecă sĕ alunge din ţéră dinastia Obrenovicĭ.

Principele Montenegrului, *Nichita*, în fapt n'a fost nicĭ odată duşmanul declarat al Obrenovicilor, ba din contră el a încercat a împăca pe Obrenovicĭ chiar şi cu familia *Caragheorghevicĭ*, care asemenea ridică pretensiunĭ la tronul sêrbesc. Incercarea lui Nichita însĕ nu numai că nu succese, ci din potrivă *Milan*, care ocupa pe atuncĭ tronul sêrbesc, manifestă o antipatiă şi mai mare, ca până atuncĭ, faţă cu domnitorul montenegrin, şi antipatia acea o infiltră Milan şi în fiul sĕu *Alexandru* actualului rege al Serbiei.

Ast-fel se întêmplă, că regele Alexandru şi principele Nichita se întâlniră anul trecut la înmormêntarea Ţarului Alexandru III, fără ca sĕ se fi cunoscut de mai nainte. După ceremonia înmormêntărei, la un prânḑ de curte dat în onórea óspeţilor, ambii domnitorĭ ajunseră sĕ şédă la masă faţă 'n faţă. Tinêrul rege sêrbesc îşĭ ocupă în tăcere locul şi ochia cam cu temere spre principele Nichita. Acesta vĕdênd în ce stare perplexă se află Alexandru, îi întinse mâna peste masă ḑicênd:

— „Regret, că noi, Sêrbii, trăim împreună între ast-fel de relaţiunĭ.

Regele Alexandru în perplesitatea sa nu sciŭ ce sĕ rĕspundă positiv, aminti însĕ pe tatăl sĕu.

După prânḑ Nichita se apropiă din nou de Alexandru şi-i ḑise aşa, ca sĕ audă şi adjutantul acestuia, următórele:

— „Majestatea Ta şi tatăl Majestăţii Tale vĕ înşelaţĭ, décă credeţĭ, că eu aşĭ fi duşmanul dinastiei Obrenovicĭ, şi aşĭ fi încercat sĕ conspirez contra tronului sêrbesc în favorul meu sau al copiilor mei. Din contră te fac atent, Majestate, că un fost ministru sêrbesc a venit nu de mult la mine în Cetinje şi mi-a oferit coróna sêrbéscă, rogându-mĕ sĕ public o proclamaţiă către poporul sêrbesc, care e gata sĕ mĕ alégă de rege. Eu însĕ scandalisându-mĕ de acest ofert l'am poftit pe acel ministru sĕ părăséscă imediat Montenegrul. Cred, că te poţĭ convinge din acestea, Majestate, că eu *nicĭ decum nu aspirez la tronul sêrbesc*“.

Regele Alexandru şi adjutantul sĕu rĕmaseră uimiţĭ de sinceritatea principelui Nichita şi Alexandru îi şi mulţămi acestuia.

Sosind regele acasă, îndată a cercetat lucrul, şi s'a convins, că tóte s'au petrecut aşa cum i-l-ea spus Nichita, şi că amintitul exministru a fost *Iovan Giaja.*

Din momentul acela chiar şi exregele Milan a început a-şĭ schimba părerile, şi el a fost care a mijlocit trimiterea generalului *Pavlovicĭ* la Cetinje şi decorarea principelui Nichita. Tot Milan umblă acum cu planul sĕ căsĕtoréscă pe Alexandru cu princesa Xenia, fiica principelui Nichita, prin ceea-ce după cum ḑice un corespondent din Belgrad al ḑiarului „Magyarország“ s'ar pune basa şi mai sigură tronului Obrenovicilor în Serbia.

Domnitorul Montenegrului a învitat de curênd pe Alexandru la Cetinje ca sĕ asiste la desvĕluirea monumentului episcopului *Danilo I*, întemeiĕtorul dinastiei Petrovicĭ, şi regele Alexandru a promis, că în tot casul va lua parte la sĕrbare.

Academia Română

Sesiunea generală din anul 1896.

Şedinţa de peste an.

Dela închiderea sesiunii generale trecute, Academia a ţinut 39 şedinţe ordinare, dintre carĭ 6 au fost publice. Aceste şedinţe au fost ocupate parte cu cestiunĭ privitóre la diferite afacerĭ şi interese ale Academiei, parte cu discuţiunĭ şi comunicărĭ sciinţifice. Dintre acestea cele mai însemnate au fost următórele:

D-l Coleg V. A. *Urechiă*, la 5 Maiŭ, a comunicat o seriă de documente privitóre la întinderea şi la edilitatea capitalei pe la finele secolului trecut. La 2 Iunie, d-sa a vorbit despre o corespondenţă dintre Metropoliţiĭ Moldovei Iacob şi Veniamin şi Vasile Mălinescu, relativ la o călĕtorie la Petersburg pentru îmbunătăţirea sórtei ţĕranilor moldovenĭ.

D-l Gr. G. *Tocilescu*, în şedinţa dela 6 Octomvre, a făcut expunere despre mausoleul lui Traian descoperit lângă monumentul de triumf dela Adam-Klissi, descoperire de cea mai mare însemnătate pentru istoria rĕsbóielor Împĕratului Traian cu puternicele popóre din Carpaţĭ şi dela Dunăre. La 3 Noemvre, d-l Tocilescu a cetit o lucrare despre locul unde au fost oraşele Istropolis şi Stratonichia, precum şi o relaţiune despre lucrările de săpăturĭ din cetatea Tropaeum. Ér în şedinţa publică dela 2 Februarie, d-sa a cetit o lucrare despre cartea de hotărniciă a oraşului Callatis şi câte-va decrete de proxenie ale cetăţenilor Tomi şi Istropolis.

In şedinţa dela 8 Decemvre, d-l Gr. G. Tocilescu a presentat Academiei o relaţiune asupra lucrărilor de explorare întreprinse la Limes alutanus sub direcţiunea d-sale. Acéstă relaţiune a fost comunicată Ministerului de Instrucţiune publică, care prin mijlocirea Academiei, pusese la disposiţiune fondurile necesare pentru aceste însemnate explorărĭ.

D-l *Dr. V. Babeş* a făcut o seriă de comunicărĭ sciinţifice de o deosebită însemnătate: La 2 Iunie, d-sa a vorbit despre *Bothriocephalus latus* şi despre *anemia botriocefalică în România.* La 25 August, d-sa a făcut o comunicare despre *Tratamentul tuberculosei cu serum anti-tuberculos şi cu toxine latente tuberculóse.* In şedinţa publică dela 6 Octomvre, d-sa a cetit o lucrare despre *bólele de ficat în România*, despre *nomă, tetanos, structura microbilor, jigodie* şi despre *epizootia porcilor în România*, după cercetările făcute în Institutul de patologiă bacteriologiă, ale căror resultate sunt pe larg publicate în Analele acelui Institut. La 1 Decemvre d-sa a cetit o notă redactată în colaborare cu d-l G. Proca despre *Resultatele experimentale asupra seroterapiei tuberculosei.*

In şedinţele publice dela 6 Octomvre şi 2 Februarie, d-l B. P. *Hasdeu* a cetit două lucrărĭ: una întitulată Sonata la Kreuzer, cealaltă despre *Românii bănăţenĭ din punctul de vedere al conservatismului dialectal şi teritorial.* D-l Coleg *Ioan Kalinderu* a făcut, în şedinţa dela 9 Iunie, o comunicare despre scrierea d-lui A. de Richard *La Roumanie* (à vol d'oiseau).

In şedinţele dela 1 Decemvre şi 2 Februarie, d-l D. C. *Olănescu* a cetit părţĭ din scrierea sa despre *Istoria teatrului în România.*

D-l Coleg P. *Poni* a comunicat, în şedinţa dela 21 Aprilie, scrierea d-lui E. Benquet, inginer de mine, asupra *mineralelor metalifere din massivul cristalin dela Broscenĭ*, lucrare care, după avisul Secţiunei sciinţifice, a fost tipărită în Anale.

In şedinţa dela 5 Maiŭ, d-l Sp. *Haret* a făcut o comunicare despre *telautograful* inventat de E. Gray.

D-l membru corespondent St. C. *Hepites* a făcut mai multe comunicărĭ asupra studiilor meteorologice, carĭ se fac sub direcţiunea d-sale la Institutul Meteorologic al Statului, precum şi despre condiţiunile, în carĭ trebuesc instalate columnele meteorologice pentru a fi folositóre. D-sa a presentat, pentru a se publica în *Anale*, două lucrărĭ, una despre *Cutremurele de pĕmênt în România în anii 1894 şi 1895*, cealaltă despre *Durata de strălucire a sórelui la Bucurescĭ*, drept continuare a lucrările publicate până acum de Academie sub titlul general: *Materiale pentru climatologia României.*

(Va urma)

Statistica sanitară pe anul 1894.

(Fine)

„Causa principală a alcoolismului — ḑice Dr. Felix — este aviditatea cârciumarului, care se servă de tóte mijlócele posibile pentru a spori consumul de spirt, trebue sĕ cerem dér dela cârciumar óre-carĭ garanţiĭ morale. Ţĕranul merge la cârciumă pentru ca sĕ petrécă, sĕ se întâlnéscă cu prietinĭ acolo trebue însĕ sĕ consume. Putem sĕ cerem, ca localul cârciumei sĕ fiă curat, ca sĕ se vêndă în acel local nu numai bĕuturĭ alcoolice, ci de preferinţă cafea, ceaiu, apă gazósă, chiar bragă, pentru-ca nimenĭ sĕ nu fiă silit sĕ bea rachiu. Dér aceste condiţiunĭ le va împlini mai lesne o cârciumă a regiei monopolului, fiă monopolul statului, fiă al comunei, după sistemul dela Gothenburg (Svedia). Cârciumele unei asemenea regii sunt încredinţate unor cârciumarĭ-funcţionarĭ, cu léfă fixă independentă de trafic. Bĕuturile alcoolice se vênd în comptul regiei, cafea şi ceaiu în comptul particular al cârciumarului, care nu este dér interesant, ca sĕ vêndă rachiu, care trage însĕ un câştig personal dela vêndarea de cafea, ceaiu, bragă, apă gazósă. Un asemenea cârciumar-funcţionar nu va mai permite consumaţia escesivă de spirt, nu va mai da rachiu la persóne deja aflate în stare de beţiă, nu va vinde bĕuturĭ pe datoriă, nicĭ pe amanet, nicĭ în contra productelor, el va păzi mai bine decât cârciumarii de astăḑĭ prescripţiunile regulamentelor de poliţia cârciumelor, în ceea ce privesce órele, când cârciuma trebue sĕ stea închisă. Regia monopolului póte lesne micşora numĕrul cârciumelor şi prin urmare ocasiunea de a-se bea.“

Intre împrejurările actuale ar fi acesta un remediu aprope ideal. Statul ar pierde eventual câte-va milióne de francĭ, dér în schimb naţiunea va obţine o valóre îndecită în forţă vie. Ér naţia românéscă în primul rênd de forţă are lipsă.

Pe lângă monopolul cârciumelor se mai recere conlucrarea învĕţătorului şi învĕţătorei. „*In şcólă trebue sĕ se povăţuéscă copiiĭ mai marĭ despre faptul, că spirtul este o otravă, care intunecă mintea şi pregătesce corpul, care îndémnă victima lui la crime şi causéză sărăciĭ*“.

Un alt medic, Dr. Nagy din Budapesta, care s'a ocupat cu sporirea alcoolismului în capitala Ungariei, face următórele propunerĭ pentru combaterea beţiei: 1) delăturarea sărăciei (— minunată dorinţă! —); 2) îmbunătăţirea stărilor sanitare; 3) generalisarea civilisaţiei şi instrucţiei; 4) mărginirea producţiunii alcoolului; 5) sĕ nu se vêndă numai spirt curat; 6) dare urcată pe alcool (— fără efect. dovadă monopolul spirtului din Ungaria —); 7) pedepsirea beţiei, şi 8) mărginirea órelor de cârciumărit.

România posedă 1413 medicĭ şi chirurgĭ, ér Ungaria 4280. Numĕrul moşelor diplomate e în Ungaria 7981, ér în România abia 656, un numĕr prea mic, décă vom considera serviciul greu şi împreunat cu mare rĕspundere, ce ele împlinesc.

In România au funcţionat în anul din cestiune 132 spitale şi ospicii publice cu 5418 paturĭ, 12 asile private de infirmĭ şi bĕtrânĭ 11 spitale şi óspicii ale comunităţii israelite şi 3 case de sănĕtate private; în Ungaria sunt preste tot 334 spitale, numĕrul paturilor nefiind evident.

Din cartea domnului Dr. Felix un lucru nu pot vedé, anume: décă este în România lege pentru supraveghiarea infirmilor şi a copiilor daţĭ la doică. Acésta e o cestiune socială şi sanitară de importanţă, pentru-că este sciut, cum infirmii se maltratéză de unii îngrijitorĭ neumanĭ, ca sĕ le moştenéscă apoi averea; ér de altă parte mulţĭ copii ilegalĭ se dau la doică cu gândul reservat, că vor fi rĕu grijiţĭ şi vor peri. Introducerea unei controle a infirmilor şi copiilor daţĭ la doică, ar fi la loc.

Imbucurător e faptul, că căsĕtoriile se sporesc în România mai cu sémă la sate. Dér trebue sĕ ne inspire serióse îngrijirĭ constatarea, că *elementul român nu ţine pas în crescere cu cel străin*, în special ovreesc: Românii pier relativ mai mulţĭ decât străinii. D-rul Felix ḑice, că pricinile acestei nefavorabile relaţiunĭ sunt mai mult de natură economică, decât higienică. Străinii sunt meseriaşĭ şi neguţitorĭ, au decĭ un traiu uşor şi bun; Românul însĕ nu prea se îndeletnicesce cu aceste cariere şi are de regulă un traiu nĕcăjit şi rĕu.

In privinţa acésta nu ne putem nicĭ noi, Românii din Ungaria, lăuda; căcĭ şi la noi elementele străine se sporesc rapid şi ne strîmtoréză pretutindenea.

Este decĭ timpul suprem, ca sĕ aflăm remediile de lipsă pentru întărirea economică a poporului nostru, prin care i-se va înlesni traiul şi i-se va mări forţa de resistenţă. Atuncĭ natalitatea lui va cresce, ér mortalitatea va scădea. In consecenţă se va îngreuna traiul străinilor şi sporirea lor nu va fi de loc îngrijitóre.

(„Transilvania“)

Dr. Beu.

SCIRĬ ULTIME.

Viena, 5 Martie. Contele *Goluchowski*, ministrul de esterne, este aşteptat pe Lunĭ, orĭ Marţĭ la Berlin, pentru a reintórce o visită lui *Hohenlohe.* Visita însĕ se face mai mult în vederea *situaţiunei schimbate din Italia*, asupra căreia va avé sĕ se consulte cu Hohenlohe. Se crede cu siguranţă, că ministrul austriac va fi primit în audienţă şi la împĕratul german.

Bruxella, 5 Martie. Împĕratul *Wilhelm* şi preşedintele republicei francese *Faure* se vor întâlni la vară în Ostende, unde sunt învitaţĭ din partea lui Leopold, regele Belgiei.

Viena, 5 Martie. Antisemiţii au câştigat patru mandate la alegerile comunale în colegiul I electoral.

Roma, 5 Martie. Crispi a comunicat camerei, că *Regele a primit demisiunea cabinetului.*

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 5 Martie 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.05
Renta de coróne ung. 4%	99.—
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	124.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	101.70
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.40
Bonurĭ rurale ungare 4%	96.80
Bonurĭ rurale croate-slavone	96.25
Imprum. ung. cu premii	157.50
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	143.50
Renta de hârtie austr.	101.15
Renta de argint austr.	101.10
Renta de aur austr.	122.30
Losurĭ din 860	146.50
Acții de ale Băncei austro-ungară.	990.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	417.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	378.—
Napoleondorĭ.	9.56½
Mărcĭ imperiale germane	58.97½
London vista	120.76½
Paris vista	47.85
Rente de coróne austr. 4%.	101.50
Note italiene.	42.75

Cursul pieței Brașov.

Din 6 Martie 1896.

Bancnote rom.	Cump.	9.50	Vênd.	9.53
Argint român.	Cump.	9.40	Vênd.	9.45
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.54	Vênd.	9.57
Galbenĭ	Cump.	5.60	Vênd.	5.67
Ruble rusescĭ	Cump.	1.25	Vênd.	1 27
Mărcĭ germane	Cump.	58.90	Vênd.	58.97
Lire turcescĭ	Cump.	10.70	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.25

Publicațiune.

Comuna bisericei naționale grecestĭ Sfînt. Treime din cetatea Brașov, aduce la cunoscință publică, că **arĕndézǎ posesia ce o are în comuna Poiana mĕrului** (Almás-mezŏ) și care constă: din edificiul curial fórte spațios, pivniță, curte, grajdurĭ, șopróne, grădină de zarzavaturĭ și legumĭ; mai departe: 2 morĭ, holde și fĕnațe, pe timp de 6 anĭ, cu începerea dela 24 Aprilie a. c. până la 24 Aprilie 1902, pe cale de oferte.

Amatorii pot adresa oferte timbrate conținênd un vadiu de 10% după suma de arêndă anuală de 700 fl. (oferte mai jos de 700 fl. nu se primesc).

Ofertele sunt a se trimite în banĭ gata sau în hârtii de valóre, împreună cu o declarațiă, că cunósce condițiile arêndărei și se supune lor, până în 23 Martie a. c. la 11 óre a. m. în cancelaria comunei bisericestĭ, Têrgul cailor Nr. 12 — După espirarea acestui termin nu se mai primesc oferte.

Condițiunile precum și descrierea detailată a obiectelor de arêndare se pot vedé în tóte dilele la cancelaria comunei bisericestĭ dela 9—12 óre a. m.

Brașov, 4 Martie 1896.

Curatorii bisericei naționale grecestĭ sf. Treime, Brașov.

920,1—3.

Nrul **2658** - 1896.

Publicațiune!

In **1 Aprilie a. c. la 12¼ óre înainte de prând** se va ținea în biroul D-lui primar al orașului Brașov (în Ungaria) o pertractare de oferte asupra vêndărei per trunchiu à 34.800 m³ de lemne de brad și molif, ca quantitate pentru **perioda anilor 1896 până la 1904, inclusive crutările lemnelor de același soiu din anul 1895,** mai departe 15000 m³ de lemne de fag din classa economică B. ca quantitate pentru perioda anilor 1897 până 1904, ambele quantitățĭ și soiurĭ din revierul Timiș.

Condițiunile de oferte și acele contractuale se pot examina dela 7—1 óră în biroul forestieral orășenesc.

Ofertele provĕdute cu timbru de 50 cr., în care au de a se aminti în cifre și litere ofertul pentru metru cubic și în carĭ este de a-se da din partea oferentului declarațiunea, că 'i sunt cunoscute condițiunile de oferte și acele contractuale și că se supune lor necondiționat, **au de a se ascerne până la 12 óre a amintitei dĭ** D lui primar locțiitor, senatorului Carol Iacobi.

Ofertele au sĕ conțină ca vadiu 10% din ofertul pentru un quant anual de 3900 m³ lemne de brad și 1900 m³ lemne de fag, mai departe numele și locuința oferentului.

Deschiderea ofertelor va avea loc la 12¼ óre a mintitei dile.

Pădurea se află în nemijlocita apropiere a calei ferate de stat.

Brașov, în 27 Februarie 1896.

918,2—3. **Magistratul orășenesc.**

Sosirea și plecarea trenurilor în Brașov.

Sosirea trenurilor în Brașov:

1. Dela Pesta la Brașov:

Tr. accelerat: — óre — m. diminéța.
Trenul de persóne: 8 óre diminéța.
Trenul accel.: 2 óre 9 min. după am.
Trenul mixt: 10 óre 25 minute séra.

2. Dela Bucurescĭ la Brașov:

Trenul accel: 2 óre 18 min. după am.
Trenul mixt: 5 óre 20 m. după amédĭ.
Trenul de persóne: 9 óre 8 minute séra.
Trenul accel.: — óre — minute séra.

3. Dela Zĕrnescĭ la Brașov: (Gara Bartolomeiu.)

Trenul mixt: 7 óre 36 min. diminéța.
Trenul mixt: 1 óră 29 min. după am.
Trenul mixt: 0 óre — min. séra.

4. Dela Ch.-Oșorheiu la Brașov.

Trenul de pers.: 8 óre 15 min. dimin.
Trenul de persóne: 1 óră 46 m. d. am.
Trenul mixt: 7 óre 12 min. séra.

5. Dela Sinaia la Brașov*)

Trenul de persóne 7 óre 40 m. dim.

Plecarea trenurilor din Braș.

1. Dela Brașov la Pesta

Trenul mixt: 5 óre 8 min. diminéța.
Trenul accel.: 2 óre 45 min. după am.
Trenul de persóne: 7 óre 43 min. séra.
Tr. accelerat: — óre — min. séra.

2. Dela Brașov la Bucurescĭ:

Trenul de pers.: 3 óre 55 min. dimin.
Tr. accelerat: — óre — m. dimin.
Trenul mixt: 11 óre înainte de amédĭ.
Trenul accel.: 2 óre 19 min. după am.

3. Dela Brașov la Zĕrnescĭ. (Gara Bartolomeiu.)

Trenul mixt: 8 óre 35 min. diminéța.
„ „ 4 „ 55 m. după am.
Trenul mixt: 0 óre — min. séra.

4. Dela Brașov la Ch.-Oșorheiu.

Trenul de persóne: 3 óre 1 după am.
Trenul mixt: 8 óre 50 minute dimin.
Trenul de pers.: 5 óre 20 min. dimin.

5. Dela Brașov la Sinaia*)

Trenul de persóne 6 óre 40 min. séra.